

1 Kaj pomenita izraza „preživnina – preživljanje“ in „preživninska obveznost“? Katere osebe morajo plačati preživnino drugi osebi?

Preživnine in preživninske obveznosti izhajajo neposredno iz zakona št. 36/2005, s katerim se ureja družina in spreminjajo nekateri drugi zakoni („družinski zakon“). V skladu z družinskim zakonom obstajajo naslednje oblike preživninskih obveznosti:

preživninska obveznost staršev do otrok;

preživninska obveznost otrok do staršev;

preživninska obveznost med drugimi sorodniki;

preživninska obveznost med zakoncema;

preživnina za razvezanega zakonca;

podpora, ki se plačuje neporočenim materam za kritje preživnine in nekaterih izdatkov.

Teoretično zasnova preživnine v širšem smislu postavlja družinskopravna razmerja ekonomske narave med področja, značilna za lastninske odnose v družinskem pravu. Ta odvisnost od obstoja osebnega družinskopravnega razmerja je tu še posebej očitna.

2 Do katere starosti je otrok upravičen do preživnine? Ali se predpisi za preživljanje mladoletnikov razlikujejo od predpisov za preživljanje odraslih?

Preživninska obveznost staršev do otrok je zakonska dolžnost, **ki velja tako dolgo, dokler se otroci ne morejo sami preživljati. Dejstvo, da je otrok dokončal obvezno šolanje, ne pomeni nujno, da je sposoben sam poskrbeti za zadovoljitev svojih potreb.** Nadaljnja preživninska obveznost staršev do otrok je odvisna od otrokovih sposobnosti, možnosti in finančnega položaja med šolanjem za prihodnjo zaposlitev, kot je redni univerzitetni študij. **Polnoletnost nima pravnega vpliva na trajanje preživninske obveznosti. Trenutek, ko otrok postane pravno „sposoben za samostojno preživljanje“, se lahko zelo razlikuje,** sodišče pa obravnava vsak primer posebej. Sposobnost samostojnega preživljanja se običajno razlaga kot sposobnost, da posameznik sam (tj. z lastnimi sredstvi) poskrbi za zadovoljitev vseh svojih potreb ali ustreznih življenjskih stroškov samostojnega življenja. Ta sposobnost mora biti trajna. Občasni dohodek se ne more šteti za sredstvo, ki zagotavlja sposobnost samostojnega preživljanja.

V praksi se sodišča opirajo na to, da je preživninska obveznost staršev prožna, saj krvno sorodstvo ni časovno omejeno in se zato ta obveznost lahko obnovi, če se na primer otroci pozneje odločijo za študij ali če niso sprejeti na univerzo takoj po srednji šoli. V skladu s sodno prakso in ob upoštevanju trenutnega pomanjkanja zaposlitvenih priložnosti za nove diplomante in mlade, ki so končali izobraževanje, se lahko dodatni tečajji, ki jim pozneje omogočijo zaposlitev na drugem področju, kot so se do tedaj izobraževali, prav tako štejejo za otrokovo nadaljnje poklicno usposabljanje.

Ko začne otrok z zaposlitvijo, poslovnim podvigom itd. služiti redni vir dohodkov, je lažje ugotoviti, kdaj se preživninska obveznost preneha. Glede na razmere na trgu delovne sile, vse večje število študijskih oblik in izobraževalnih ustanov, potrebo po učenju jezikov, da bi otrok lahko svojo usposobljenost udeležil v praksi, tečajje preusposabljanja, nadaljnje izobraževanje, študijske obiske v tujini in potrebo po boljši usposobljenosti bo za sodišča težje določiti trenutek, ko se je otrok sposoben samostojno preživljati. Nekatere od teh oblik (nadaljnega usposabljanja) so lahko upravičene, zlasti če ima starš, ki je plačnik, znatna sredstva. Hkrati s tem je treba upoštevati otrokove interese, ki se kažejo v njegovih sposobnostih in talentih, da bi lahko pridobil ustrezna znanja in veščine za prihodnjo zaposlitev. Vendar je upravičeno zahtevati, da se ta znanja in veščine pridobijo čim prej, da se preprečijo hude zlorabe starševske preživnine preprosto zaradi odpora do dela (na primer ko otroci namenoma izgubijo zaposlitev).

Starostna meja 18 let je pomembna s postopkovnega vidika. Do otrokove polnoletnosti lahko sodišče na lastno pobudo uvede preživninski postopek; po tej starosti se lahko postopki uvedejo le na podlagi zahteve. Zahteva, ki jo vložijo odrasel otrok, je lahko naslovljena na enega ali oba starša, v njej pa morata biti navedena znesek zahtevane preživnine in čas, od katerega naj bi se plačevala. Sodišče mora presojeti strogo v okviru zahteve za izdajo odločbe o preživninski obveznosti za odraslega otroka, saj v tem primeru ne obravnava zaščite mladoletnega otroka v skladu s členom 111 in naslednjimi zakona o nepravdnem postopku.

3 Naj se za pridobitev preživnine obrnem na pristojni organ ali na sodišče? kateri so glavni elementi tega postopka?

Če zavezanec in upravičenec ne skleneta dogovora, o preživninski obveznosti odloča pristojno okrožno sodišče. Razen v primerih, ki vključujejo preživninsko obveznost staršev do mladoletnih otrok, sodišče začne postopek na podlagi zahteve, ki jo vložijo upravičenec (vložnik) zoper zavezanca (toženca). Sodišče lahko uvede postopek za preživnino za mladoletnega otroka na lastno pobudo (po uradni dolžnosti) (člen 23 zakona o nepravdnem postopku), ker je v teh primerih sodišče dolžno skrbeti za mladoletnike.

Vsak lahko samostojno nastopa pred sodiščem kot stranka v postopku (tj. ima postopkovni položaj), če lahko z lastnimi dejanji pridobi pravice in prevzame obveznosti. Fizične osebe, ki ne morejo same nastopati pred sodiščem (npr. mladoletni otroci), mora zastopati njihov zakoniti zastopnik (člen 68 zakona o pravdnem postopku).

Zakon o pravdnem postopku in zakon o nepravdnem postopku poleg zakonitega zastopanja razlikujeta tudi med zastopanjem strank v postopku na podlagi pooblastila in zastopanjem na podlagi sodne odločbe.

Mladoletnega otroka ne more zastopati nobeden od staršev v primerih v zvezi s pravnimi dejanji, ki bi lahko sprožila navzkrižje med interesi staršev in interesi mladoletnega otroka oziroma med interesi več mladoletnih otrok, ki jih zastopa isti starš. V takem primeru sodišče imenuje tako imenovanega začasnega skrbnika (*ad litem*), da zastopa otroka med postopkom ali določenim pravnim dejanjem.

4 Ali se zahtevek lahko vložijo v imenu sorodnika (če da, do katerega kolena) ali v imenu otroka?

Glej odgovor na vprašanje 3.

5 Če nameravam začeti postopek pred sodiščem, kako ugotovim, katero sodišče je pristojno?

Krajevna pristojnost je opredeljena v členu 3 zakona o nepravdnem postopku. Stvarna pristojnost je opredeljena v členu 12 zakona o pravdnem postopku.

Okrožna sodišča so vedno krajevno pristojna na prvi stopnji. Na splošno je pristojno sodišče, na območju katerega prebiva toženec (tj. oseba, zoper katero je vložena zahteva), kar pomeni, da velja pravilo krajevne pristojnosti na podlagi toženčevega rednega sodišča. Redno sodišče, ki je pristojno za toženca, je sodišče, na območju katerega ima ta oseba stalno prebivališče, ali če oseba nima stalnega prebivališča, sodišče, na območju katerega ima ta oseba začasno prebivališče. V zakonu o nepravdnem postopku so izrecno določeni posebni primeri, v katerih se to pravilo ne upošteva. **Za obravnavo zahtev za preživnino je pristojno sodišče, na območju katerega ima mladoletni otrok stalno prebivališče na podlagi ureditve staršev ali sodne odločbe ali na drugi ustrezni podlagi** (to se imenuje izključna krajevna pristojnost na podlagi člena 112(1) zakona o nepravdnem postopku).

6 Ali moram kot prosilec uporabiti posrednika za začetek postopka pred sodiščem (npr. odvetnika, osrednji ali lokalni organ itd.)? Če ne, kakšen je postopek?

Glej odgovore na vprašanji 3 in 4.

Vložnik (upravičenec), ki ima postopkovni položaj, lahko na pristojno sodišče neposredno, tj. brez zastopnika, vložijo zahtevo za uvedbo postopka.

V členu 127 zakona o pravnem postopku so določeni splošni podatki, ki jih mora vsebovati zahteva za uvedbo postopka: prejemno sodišče, oseba, ki vlaga zahtevo, predmet zadeve in vložnikova zahteva ter podpis.

Zahteva za uvedbo postopka mora poleg splošnih podatkov vsebovati nekatere posebne informacije, določene v členih 25 in 26 zakona o nepravdnem postopku. V zahtevi za uvedbo preživninskega postopka je treba navesti tudi znesek zahtevane preživnine in čas, od katerega naj bi se plačevala.

Zahteve se lahko vložijo pisno na papirju ali v elektronski obliki. Elektronsko zahtevo, vloženo brez dovoljenja v skladu s posebno zakonodajo, je treba poleg tega poslati na papirju ali v elektronski obliki z dovoljenjem v skladu s posebno zakonodajo. Zahteve v preživninskih zadevah se lahko vložijo tudi ustno na zapisnik.

Predložiti je treba predpisano število izvodov zahteve, vključno s prilogami, da lahko en izviren zadrži sodišče, po en izviren pa prejme vsaka stranka, vključno s prilogami, kadar je to potrebno. Če stranka ne predloži zahtevanega števila izvodov in prilog, sodišče na njene stroške naredi kopije.

7 Ali moram za začetek postopka plačati sodno takso? Če da, koliko ta znaša? Če so moja finančna sredstva nezadostna, ali lahko dobim brezplačno pravno pomoč?

Sodne takse, ki jih je treba plačati za posamezna dejanja ali postopke sodišč, ureja zakon slovaškega nacionalnega sveta št. 71/1992 o sodnih taksah in kopijah vpisov v kazensko evidenco. Sodne takse se zaračunajo na podlagi seznama sodnih taks. Ta zakonodaja določa tudi oprostitve plačila sodnih taks na podlagi osebnih okoliščin ali vsebine zadeve.

V zvezi s preživninami so pomembne naslednje določbe.

Postopki v zvezi s sodnim varstvom otrok so izvzeti na podlagi vsebine zadeve. To pomeni, da so postopki, povezani s preživninskimi zahtevki za mladoletne otroke, prav tako oproščeni plačila sodnih taks.

Oprostitve plačila sodnih taks na podlagi osebnih okoliščin veljajo za:

vložnike v postopkih za izdajo odločbe o preživninski obveznosti, postopkih za povečanje preživnine ter postopkih za plačilo zamudnih obresti za preživnine in postopkih za priznanje ali razglasitev izvršljivosti tuje odločbe o preživninski obveznosti;

neporočene matere v postopkih za preživnino in za plačilo nekaterih izdatkov, povezanih z nosečnostjo in rojstvom.

V točki 8 na seznamu sodnih taks so izrecno navedene takse za postopke, povezane s preživninskimi zahtevki med zakoncema in preživninskimi zahtevki za razvezanega zakonca:

Točka 8	
a) za zahteve za preživnino med zakoncema, preživnino za razvezanega zakonca in preživninske zahtevke med drugimi sorodniki ter zahteve za povečanje preživnine:	2 % vrednosti zahtevka, a ne manj kot 16,50 EUR
b) za zahteve za zmanjšanje ali ukinitvev preživnine med zakoncema, preživnine za razvezanega zakonca ali preživninske zahtevke med drugimi sorodniki:	2 % vrednosti zahtevka, a ne manj kot 16,50 EUR

Če na seznamu sodnih taks ni opredeljena posebna stopnja in primer ne spada niti v kategorijo osebnih okoliščin niti vsebine zadeve, veljajo sodne takse iz točke 1 s seznama sodnih taks:

Točka 1	
Za zahtevo za uvedbo postopka, razen če je opredeljena posebna stopnja,	
a) od vrednosti (plačila) zahtevka ali vrednosti predmeta spora	6 %, a ne manj kot 16,50 EUR in ne več kot 16 596,50 EUR, v gospodarskih zadevah pa ne več kot 33 193,50 EUR.

Sodišče lahko na prošnjo odobri oprostitvev plačila sodnih taks, če to upravičujejo okoliščine stranke (člen 254 zakona o pravnem postopku). Okoliščine strank morajo biti dokumentirane zaradi odločitve sodišča o prošnji.

Mehanizem za zagotavljanje pravne pomoči in način, kako center za pravno pomoč zagotavlja pravno pomoč fizičnim osebam, ki zaradi težkih socialnih razmer ne morejo uporabiti pravnih storitev, da bi ustrezno uveljavljale in branile svoje pravice, ter obseg, v katerem se pravna pomoč zagotavlja, se urejajo z zakonom št. 327/2005 o zagotavljanju pravne pomoči osebam v težkih socialnih razmerah in spremembi zakona št. 586/2003 o pravniških poklicih ter spremembi zakona št. 455/1991 o gospodarskih dejavnostih z licencami (zakon o poslovanju), kakor je bil spremenjen z zakonom št. 8/2005. V zgoraj navedenem zakonu so opredeljena tudi merila za zagotavljanje pravne pomoči, postopek, ki ga morajo izvesti fizične osebe in pristojni organi v postopkih v zvezi z zahtevami za pravno pomoč, ter institucionalna organizacija zagotavljanja pravne pomoči.

8 Kakšno preživnino običajno dodeli sodišče? Kako se izračuna znesek preživnine? Ali lahko sodišče svojo odločitev spremeni, če se spremenijo življenjski stroški ali družinske okoliščine? Če da, kako (npr. s pomočjo sistema samodejne indeksacije)?

V slovaškem pravu ni opredeljen poseben znesek preživnine.

Sodišča morajo v družinskih zadevah vedno obravnavati vsak primer posebej na podlagi posebnih okoliščin, zato zakonodaja ne določa posebnega zneska preživnine. Z zakonodajnim aktom je namreč nemogoče urejeno in natančno zaobjeti vso raznovrstnost življenja, kar še bolj kot za druga področja velja prav za družinske zadeve.

V skladu s členom 75(1) družinskega zakona sodišče pri opredelitvi zneska preživnine upošteva **zakonite potrebe upravičenca** ter **sposobnosti, možnosti in finančni položaj zavezanca**. Sodišče upošteva sposobnosti, možnosti in finančni položaj zavezanca tudi v primerih, kadar ta brez utemeljenih razlogov zapusti solidno zaposlitev ali dobro delovno mesto oziroma se odpove stalnemu viru dohodka; prav tako upošteva vsa nerazumna finančna tveganja, ki jih je prevzel zavezanec.

Kar zadeva preživninsko obveznost med starši in otroki, morata oba starša v skladu s svojimi sposobnostmi, možnostmi in finančnim položajem prispevati k preživnini za svoje otroke. Otrok ima pravico do enakega življenjskega standarda, kot ga imajo njegovi starši. Sodišče pri opredelitvi zneska preživnine, ki ga je treba plačevati, upošteva, kateri od staršev osebno skrbi za otroka in kaj vse to obsega. Če imata oba starša pravico do varstva in vzgoje otroka, sodišče pri opredelitvi zneska preživnine upošteva tudi čas, ko otrok prebiva pri vsakem staršu, lahko pa tudi odloči, da se preživnina ne dodeli, dokler otrok izmenično prebiva pri obeh starših.

V členu 62(3) družinskega zakona je opredeljena **najnižja preživnina** (trenutno znaša 27,13 EUR): *Vsak starš je ne glede na sposobnosti, možnosti in finančne okoliščine dolžan izpolniti najnižjo preživninsko obveznost, ki znaša 30 % eksistenčnega minimuma za vzdrževanega mladoletnega otroka ali vzdrževanega otroka, kakor je to opredeljeno v zadevnem zakonu.*

V skladu s členom 78 družinskega zakona **se lahko ureditve in sodne odločbe v zvezi s preživninskimi zahtevki spremenijo, če se spremenijo okoliščine.**

Razen preživnine za mladoletnega otroka (glej člen 121 zakona o nepravdnem postopku) se lahko odločbe o preživnini spremenijo ali razveljavijo le na podlagi predloga. Če je preživnina za mladoletnega otroka razveljavljena ali zmanjšana za določeno minulo obdobje, se porabljena preživnina ne povrne. V primeru spremembe okoliščin se vedno upoštevajo življenjski stroški.

9 Kako in komu se plača preživnina?

Načeloma preživnino plača zavezanec (oseba, ki mora plačati preživnino) upravičencu (osebi, ki mora prejeti preživnino).

V skladu s členom 76 družinskega zakona se morajo preživnine plačevati v rednih periodičnih zneskih za en mesec vnaprej. Medsebojne terjatve se lahko odpišejo od preživninskih zahtevkov le s soglasjem. Terjatev, ki vključujejo preživnine za mladoletne otroke, ni mogoče odpisati. Če zavezanec zamuja s plačilom sodno odrejene preživnine, ima upravičenec pravico zahtevati plačilo zamudnih obresti za zapadla plačila v skladu z določbami civilnega prava. Vsako plačilo za preživnino se najprej dodeli za glavnico, šele ko je ta v celoti pokrita, pa se dodeli za zamudne obresti.

Sodišča so s preživninami za mladoletne otroke vzpostavila sodno prakso, v skladu s katero mora starš, ki nima pravice do varstva in vzgoje otroka, plačevati preživnino staršu, ki osebno skrbi za otroka, pri čemer mora taka plačila opraviti do določenega datuma vsak mesec.

10 Če preživninski zavezanec ne plača prostovoljno, kakšen postopek je potrebno sprožiti, da se ga prisili k plačilu?

Izvrševanje plačil preživnin zagotavljajo sodni izvršitelji. Izvršilni postopek se uvede na podlagi predloga za izvršbo. Postopek ureja zakon nacionalnega sveta Slovaške republike št. 233/1995 o uradnikih sodišč in dejavnostih izterjave (zakon o izvršilnem postopku) in spremembi nekaterih drugih zakonov, kakor je bil spremenjen. Preživninske obveznosti se najpogosteje izterjajo z izvršbo na plačo ali druge dohodke zavezanca. Če je izdan nalog za izvršbo, ki nalaga obveznost plačila denarnega zneska, so poleg izvršbe na plačo ali druge dohodke na voljo še druge možnosti za izterjavo zapadlih zneskov preživnin: sklep o izvršbi na denarno terjatev dolžnika, prodaja premičnega premoženja, prodaja vrednostnih papirjev, prodaja nepremičnega premoženja, prodaja podjetja ali sklep o začasnem odvzemu vozniškega dovoljenja. V okviru izterjave preživnin je še posebej pomembna zadnja možnost. Sodni izvršitelj lahko odredi začasni odvzem vozniškega dovoljenja osebi, ki ne izpolnjuje sodne odločbe o preživnini. Sklep o začasnem odvzemu vozniškega dovoljenja posreduje tudi pristojnemu policijskemu organu. Ko so razlogi za izvršitev odpravljeni, sodni izvršitelj nemudoma izda sklep o vrnitvi začasnega odvzeta vozniškega dovoljenja.

11 Na kratko opišite vse omejitve izvrševanja, zlasti predpise o varstvu preživninskega zavezanca ter o prekluzivnih in zastaralnih rokih v vašem nacionalnem sistemu izvrševanja.

Člen 77 družinskega zakona določa, da ni zastaralnega roka za izterjavo preživninskih zahtevkov. Vendar se lahko preživnina dodeli le od datuma, ko je uveden sodni postopek. Preživnine za mladoletnega otroka se lahko odredijo za največ tri leta za nazaj od datuma začetka postopka, vendar morajo obstajati razlogi, ki utemeljujejo posebno obravnavo. Za pravice do posameznih periodičnih plačil preživnine velja zastaralni rok.

V členu 101 civilnega zakonika (zakon št. 40/1964) so opredeljeni naslednji zastaralni roki.

- (1) *Pravica, dodeljena s pravnomočno odločbo sodišča ali drugega organa, zastara po desetih letih od datuma, ko bi moral zavezanec izvršiti odločbo. Pravica, v zvezi s katero zavezanec pisno potrdi razloge in znesek, zastara po desetih letih od datuma potrditve; če je v potrditvi naveden rok za izvršitev, pa zastaralni rok nastopi po preteku navedenega roka.*
- (2) *Enak zastaralni rok velja tudi za posamezne obroke, na katere je plačevanje razdeljeno v odločbi ali potrditvi; zastaralni rok posameznega obroka nastopi z dnem zapadlosti obroka. Če dolg zapade v celoti zaradi neplačila enega obroka, desetletni zastaralni rok nastopi z dnem zapadlosti neplačanega obroka.*
- (3) *Obresti in periodične terjatve zastarajo po treh letih; če je izdana pravnomočna odločba ali pisna potrditev, ta zastaralni rok velja samo za obresti in periodične terjatve, ki zapadejo po pravnomočnosti odločbe ali izdaji potrditve.*

12 Ali obstaja organizacija ali organ, ki mi lahko pomaga v postopku pridobitve preživnine?

Ni posebnega organa, ki naj bi zagotavljal „pomoč“ ali podporo pri pridobivanju preživnine v primerih na nacionalni ravni.

V primerih, ki vključujejo tujo državo, lahko pomaga Center za mednarodno pravno varstvo otrok in mladine (*Centrum pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže*). Ta pomaga pridobiti preživnino v primerih, ko oseba, ki naj bi plačevala preživnino za otroka, živi v tujini, upravičenec pa živi na Slovaškem ali obratno, tj. ko upravičenec živi v tujini in želi pridobiti preživnino od zavezanca, ki ima običajno bivališče na Slovaškem.

13 Ali lahko organizacije (vladne ali zasebne) namesto preživninskega zavezanca v celoti ali delno vnaprej plačajo preživnino?

Zakon št. 201/2008 o nadomestilu preživnine in spremembi zakona št. 36/2005 o družini ter spremembi nekaterih zakonov v smislu odločbe št. 615/2006 ustavnega sodišča Slovaške republike (*Ústavný súd*) določa mehanizem, na podlagi katerega lahko država (urad za delo, socialne zadeve in družino – *úrad práce, sociálnych vecí a rodiny*) upravičencem plačuje nadomestilo preživnine. Nadomestilo preživnine je prispevek za preživljanje vzdrževanega otroka v primerih, kadar zavezanec ne plačuje preživnine v skladu s pravnomočno sodno odločbo ali sodno odobreno ureditvijo.

14 Če sem v tej državi članici, preživninski zavezanec pa stalno prebiva v drugi državi:

14.1 ali lahko dobim pomoč organa ali zasebne organizacije v tej državi članici?

Da.

14.2 Če je to mogoče, kako lahko stopim v stik s tem organom ali zasebno organizacijo?

Slovaško ministrstvo za delo, socialne zadeve in družino je ustanovilo Center za mednarodno pravno varstvo otrok in mladine ter ga neposredno upravlja kot organizacijo, ki se financira z državnimi sredstvi in zagotavlja pravno varstvo za otroke in mlade v primerih, v katere je vključena tuja država. Center pokriva celotno Slovaško in deluje od 1. februarja 1993.

V skladu z zakonom št. 195/1998 o socialni pomoči, kakor je bil spremenjen, je center od 1. julija 1998 opredeljen kot vladni organ za zagotavljanje socialne pomoči.

Kontaktne podatki/naslov:

Špitálska 8, P. O. BOX 57, 814 99 Bratislava

E-naslov: cipc@cipc.gov.sk, info@cipc.gov.sk

Telefon: +421 220463208, +421 220463248

Telefaks: +421 220463258, dežurna telefonska številka (samo za klic v sili) +421 915405954.

Na Slovaškem je Center osrednji organ v skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 4/2009 z dne 18. decembra 2008 o pristojnosti, pravu, ki se uporablja, priznavanju in izvrševanju sodnih odločb ter sodelovanju v preživninskih zadevah („uredba o preživninskih obveznostih“) in Haaško konvencijo iz leta 2007 o mednarodni izterjavi preživnine otrok in drugih oblik družinskih preživnin.

15 Če sem v drugi državi, preživninski zavezanec pa je v tej državi članici:

15.1 ali lahko vložim zahtevek neposredno pri takem organu ali zasebni organizaciji v tej državi članici?

Zahtevka iz tujine ne morete nasloviti neposredno na Center. Oseba, upravičena do preživnine, ki prebiva v drugi državi, se mora obrniti na pristojne organe zadevne države, ti pa zahtevek nato posredujejo slovaškemu Centru.

15.2 Če je to mogoče, kako se lahko obrnem na ta organ ali zasebno organizacijo in kakšno pomoč lahko dobim?

–

16 Ali to državo članico zavezuje Haaški protokol iz leta 2007?

Slovaško zavezuje Haaški protokol o pravu, ki se uporablja za preživninske obveznosti, ki je bil sklenjen 23. novembra 2007.

17 Če te države članice ne zavezuje Haaški protokol iz leta 2007, kateri predpisi se po pravilih njenega mednarodnega zasebnega prava uporabijo za preživninski zahtevek? Katera so relevantna pravila mednarodnega zasebnega prava?

–

18 Kakšna so pravila glede dostopa do sodnega varstva v čezmejnih primerih v okviru EU, v skladu s strukturo Poglavja V uredbe o preživninskih obveznostih?

V čezmejnih preživninskih primerih zagotavljanje pravne pomoči temelji na uporabi člena 44(3) uredbe o preživninskih obveznostih. Slovaški osrednji organ – **Center za mednarodno pravno varstvo otrok in mladine** – zagotavlja **brezplačne** storitve, v običajnih postopkih za odločbo o preživnini ali spremembo odločbe o preživnini pa pravna pomoč ni potrebna.

Kadar je v postopkih pravna pomoč potrebna, se fizičnim osebam, mlajšim od 21 let, zagotovi brezplačna pravna pomoč v skladu s členom 46 Uredbe. Tovrstno pravno pomoč zagotavlja **Center za pravno pomoč** v skladu z zakonom št. 327/2005 o zagotavljanju pravne pomoči osebam v težkih socialnih razmerah, kakor je bil spremenjen.

V primerih, ki jih člen 46 Uredbe ne zajema, se pravna pomoč zagotavlja v skladu z navedenim zakonom, če vložnik izpolnjuje merila za upravičenost do brezplačne pravne pomoči, določena v navedenem zakonu.

Vložniki, ki niso upravičeni do brezplačne pravne pomoči, morajo plačati sodno takso v skladu z zakonom št. 71/1992 o sodnih taksah in kopijah vpisov v kazensko evidenco. Zadeve, ki vključujejo vzajemne preživnine med otroki in starši, so v skladu z navedenim zakonom oproščene sodnih taks. Vložniki, ki osebno zaprosijo za odločbo o preživnini ali povečanje preživnine, so prav tako oproščeni sodnih taks. Poleg tega vsi vložniki plačajo stroške postopka, ki nastanejo njim in njihovim zastopnikom. Stranke si delijo skupne stroške postopka sorazmerno glede na sodelovanje v zadevi in postopku. V zadevah v zvezi s preživninami za odrasle sodišče uspešnemu vložniku naloži kritje stroškov, nastalih pri uveljavljanju ali obrambi pravic zoper neuspelo stranko.

19 Kakšne ukrepe ta država članica sprejme za zagotovitev izvajanja dejavnosti iz člena 51 uredbe o preživninskih obveznostih?

Osrednji organ iz člena 49(1) uredbe o preživninskih obveznostih je Center za mednarodno pravno varstvo otrok in mladine, ki je bil ustanovljen

1. februarja 1993. Nobene potrebe ni bilo po sprejetju kakršnih koli posebnih ukrepov v zvezi z dejavnostmi, opisanimi v členu 51 uredbe o preživninskih obveznostih, saj je Center deloval kot posredovalni in sprejemni organ v skladu z mednarodnimi sporazumi (zlasti Konvencijo o izterjavi preživninskih zahtevkov v tujini, ki je bila sprejeta 20. junija 1956), preden se je začela uporabljati uredba o preživninskih obveznostih, nakar so bile potrebne samo manjše organizacijske spremembe glede osebja.

Spletna stran je del portala [Tvoja Evropa](#).

Veseli smo vaših [povratnih informacij](#) o uporabnosti informacij.

This webpage is part of an EU quality network

Zadnja posodobitev: 16/12/2020

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.